

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan sveder, ismihi nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 80 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 80 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poštnina znaša.

Za ostanila plačuje se od četiristopne peti-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnistvo je v Gospodskih ulicah št. 12.

Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Nemška nepotrpežljivost.

Nemških nacionalcev organ iz Stempferske ulice v Gradcu se poslednji čas kaj strastno zaganja v nas Slovence. Zdaj ve poročati s Koroškega o silovitih slovenskih agitacijah, zdaj zopet o zavratnih napadih kranjskih zdravnikov na nemške tovariše in jednake stvari. Na južnem Štajerskem in v Primorju godé se tudi stvari, katere nikakor ne ugajajo nežnim nemškim živcem stare Graške tete. Vsaka prilika ji je dobra, da zjavka, kako drzni so ti vražji Slovenci tam, kjer so v manjšini, na Kranjskem pa, kjer imajo Slovenci veliko večino v deželi, pa ubogim Nemcem ni več prestajati.

Ako se kmalu kaj ne predrugači, je silna nevarnost, da bodo Slovenci Nemce na Kranjskem kar žive požrli! Tako bi vsaj mislil, kdor vzame vse za resnico, kar pripoveduje stara Graška klepetulja v razburjeni svoji nemško-nacionalni fantaziji. Kako daleč od resnice pa so vsa njena jednaka poročila, ve vsakdo, kdor le malo pozna razmere v slovenskih deželah.

Te dni pokazala je zopet, kako nepotrpežljivi so nemški nacionalci, ker se „nova doba“ ne razvija tako, kakor so pričakovali. Grof Taaffe tudi po ustupu ministra Kuenburga baje ne kaže tolike prijaznosti Nemcem, kakor jo je kazal Poljakom, Čehom in Slovencem, ko je zvezda njegove pravne politike se kazala v najlepšem svojem svitu. Imenovanje Bilinskega ne kaže prijateljstva do Nemcev, dovoljenje, da sme minister Falkenhayn ustopiti v Hohenwartov klub je tudi dokaz, da grof Taaffe hoče ostati v najboljših odnosih s starimi svojimi prijatelji. To pa izključuje prijateljstvo z Nemci.

S temi besedami izrekel je organ nemških nacionalcev svojo obsodbo, kajti le tedaj bi bila torej vlada prijateljica Nemcev, če je očitna sovražnica drugih narodov avstrijskih, posebno pa nas Slovanov. Stare obrabljene fraze, da so Nemci „die Grundlage und das festigende Element des Staatsbaues“ niti ne pobijamo, ker se je baš zadnjih 12 let očitno pokazalo, kako malo resnična je in kako dobro se je vladalo tudi brez te podlage in tega krepilnega elementa. Baš v dobi najhuje nemške opozicije doseglo se je ravnotežje v državnih financah in tako postavila res trdna podlaga

državi in utrdil se njen ugled in to brez Nemcev, ki se tako radi proglašajo kot glavni stebel države.

Posebno nam kranjskim Slovencem bi nemško-nacionalni organ kaj rad privoščil, da se krene v nov tir, kajti mej drugim pravi, da se je pač ponudila pri nas prilika pokazati, da se je krenilo v nov tir, da se pa ni porabila.

Prav od srca moramo pomilovati Graški organ, ako misli, da je s tem povedal kaj duhovitega. Kranjski Slovenci zavedli smo se hvala Bogu v toliko svoje narodnosti, da nam jedna sama oseba ne bode nikakor mogla delati tolike škode v narodnem oziru, kakor si morda domišljajo Graški pristaši stare „Tagesposte“. Pravična morala nam bode biti vsaka vlada, ako se bode hotela vzdržati, več nikdar nismo zahtevali in tudi zdaj ne zahtevamo.

Da bi se pa mogli vrniti zopet kedaj časi, ko je peščica Nemcev na Kranjskem imela odločilno besedo in našla močno zaslombo baš v istih krogih, kjer bi morala vladati le pravica nikakor pa ne protekcija, da ne rabimo hujega izraza, to si pa vendar upamo z mirno vestjo proglašati kot nemogočo stvar.

Da bi Nemci, ako bi jim napočila zopet tako zaželjena „nova doba“ morda poskusili znova pritiskati nas na steno, to jim pač radi verujemo, ali časi neso potem, da bi se smelo pričeti na novo s tako nevarnimi eksperimenti. Slovani zavedajo se od dne do dne bolj svoje moči in važnosti v državi in akopram zdaj razdvojeni na žalost vseh pravih rodoljubov, utegne jih trenotek nevarnosti zopet združiti v jedno složno celoto.

Nemški nepotrpežljivosti torej menda še ne bode tako brzo konec, tako vsaj se nadajamo. Če bi se pa le zgodilo nasprotno, preverjeni smo, da bode „nove dobe“ kmalu konec in da ne bode trajala dolgo.

Državni zbor.

Na Dunaji 9. februarja.

V včerajšnji seji prišel je v obravnavo zakonski načrt grofa Wurmbanda o posilnem zavarovanju proti škodam po požaru. Bistveno so, kakor je doslej videti, s predlogom vse stranke zadovoljne in le v nekaterih posamičnih točkah bodo in so se

že deloma pokazala nasprotja. Sosebno samozakup in čudna avtonomno-federalistična zmes, ki jo proizvaja prvi del zakona, ni vsem po volji. Nekateri žele popolne avtonomije, češ, da stvar spada v področje deželnih zastopov, mej tem ko drugi, seveda skrajni federalisti, skušajo predlog preustrojiti v svojem zmislu. Novo izvoljeni odsek, ki bode razpravljal o vseh zadevah, imel bode mnogo posla; rešiti mu bode mnoga nasprotstva in potem hočemo videti, kako se posreči izvesti že drugič predloženi načrt.

Ob 1/12. uri v jutro otvoril je predsednik dr. Smolka 111. sejo tekočega zasedanja.

Ker poročevalec o predlogi borznega davka ni bil navzoč, se je tretje čitanje zakonskega načrta preložilo do prihodnje seje in otvorila se je obravnava o predlogu Wurmbandovem, tičočem se uvedanja obveznih zavarovanj proti škodi, nastali po ognju.

Prvi govornik grof Wurmband utemeljuje svoj predlog, da se posilno zavarovanje izvrševati deželam, s sklepi deželnih zborov na Kranjskem, Moravskem, Gorenjeavstrijskem, Solnograškem in na Koroškem. Omeni tudi, da sta deželna zbora na Predarlskem in Štajerskem že izdelala dotične načrte, ki smotrijo uvedanje vzajemnosti in obveznosti na podlagi monopola. Vlada doslej k celi zadevi ničesar ne reče in se popolnem vzdržuje aktivnega delovanja. Sicer se tudi glede kompetence ni spravila v nikako nasprotstvo z deželnimi zbori. Smer, da je zavarovanje javno pravo in se morajo torej zasebna zavarovalna društva v svojih delokrogih omejiti, bodi temelj novemu državnemu zakonu. Na njega podlagi delovali bodo nato nadalje deželni zbori. Že prestolni govor je napovedal obvezno zavarovanje in se pri tem nikakor ni naslajal na poddržavljenje zavarovalnih naprav. Razmotriti je treba torej le, ali more obvezna deželna zavarovalnica uspešno shajati brez samozakupa. Le na podlagi vzajemnosti in samozakupa mogla bi stvar napredovati, ker bi delovala brez agentov in anone ceno in varno za nizke cene. Vlada naj sodeluje in bode s tem več koristila kmetijstvu, nego s fidejkomisi. Vlada naj narodnogospodarsko avtonomijo dežel razširi in skrbi, da se bode odločil tudi avtonomni upravi delokrog, kateri jej pristojna.

LISTEK.

Après nous le deluge.

Črtica iz velikomestnega življenja. Spisal Laj o š.

I.

Prijeten polumrak se je razširjal po sobani. Ona, lepa kakor mlado jutro, sedela je na divanu, podpiraje si nežno glavo z belo ročico, gledala je njega, ki je popravljajal ogenj v kaminu.

„Da, milostna, ponavljam še jedenkrat,“ prične Giovanni z nova, ko je popravil ogenj, „jedna najostudnejših lastnosti je nehvaležnost. Črna mora biti duša in črna mora biti srce onega, ki bi do brote z nehvaležnostjo vračal.“

Ona se mu je smejala, smejala tako, kakor se smeje odrasčenec detetu, če kaj neumnega pove. „Ali res mislite, da so le zli ljudje nehvaležni?“ odvrne mu mehko. „Tudi blagi, plemeniti značaji plačevali so čestokrat dobrote z nehvaležnostjo. Vam li povestnica ne podaja obilo vzgledov? Potrpajte, signor Giovanni, tudi Vam se utegne tisto

pripetiti. Nazori Vaši so lepi; a ne zabite, kaj pravi Goethejev Mefisto:

Grau Freund ist alle Theorie
Und grün in nur des Lebens
Gold'ner Baum.

„Kadar se Vam bliža izkušnja v kakršni koli obliki; bodisi kot denar, visoka služba ali pa kot ženska, ta čas, signor Giovanni, ta čas se spomnite najinega današnjega govora.“ — „Vi ste mladi, neizkušeni,“ nadaljevala je po kratkem molku ter poželjivo upirala vanj oči; svetile so se ji, kakor mački, kadar misli na plen, — „neizkušeni ste in sveta ne poznate. Svet govori drugače nego ravna: na jeziku med, v srcu strup, na obrazu dobrota, v mislih srd. Glejte ljudi, opazujte jih. Kaj jih vodi? Sebičnost! Na obrazu Vam berem gnev. No, signor Giovanni, ne žalostite se radi tega. Svet je tak: vara in hoče biti varan. Povejte jim resnico! Smejali se Vam bodo. Recite stari koketi, da je stara, grdi, da je grda, tej, da ima velik nos, oni, da ni vitke rasti... kamenali bi Vas. — Ne, Giovanni, bodite pametni. Ne dajte se slepiti s frazami. Uživajte, svet to zahteva, ponuja Vam obilo veselja.

Iztegnite roko po njem. Ne skrbite, kaj potem. „Après nous le deluge!“

Govorila je milo, kakor mati svojemu otroku, kadar ga uči ubogljivosti. — In Giovanni? Molče je slušal nje besede. Mlad je bil — komaj 20 let — in neizkušen; poln idealov veroval je v svet in njega dobroto. Bil je plemenit značaj, pa prezaupen. Gojil je plemenita čustva, čiste ideale, pa, glej, visoka, izobražena gospa Irena S., soproga bogatega, pa precej starega svetnika, podirala mu je te ideale, kakor podira zidar oder, — ko je poslopje gotovo. Podirala mu je njegove ideale, namenoma, po načrtu. A Giovanni ni tega opazil. Občudoval je Ireno, bila je lepa, duhovita, prijazna z njim, siromašnim domačim učiteljem, ki je jedel nje kruh, učeč nje jedino pasterko.

In Irena? Všeč ji je bil mladenič takoj, ko je prišel v hišo, rada se je razgovarjala z njim, rada upirala pogled v njegove temne oči. Kmalu si je morala reči, da ga ljubi, strastno ljubi. Koprnela je po njem, a dobro je vedela, da se ji to kmalo ne posreči; Giovanni je bil prepošten, nepokvarjena duša njegova. Sramoval bi se samega

Posl. Gross se popolnem strinja s predgovornikom, navaja, da je na jedni strani naše zakonodajstvo v tej stroki zaostalo in pogoji na drugi, katere stavijo zavarovalnica, ne odgovarjajo v marsičem doslejšnjim zakonom.

Poslanec Kaiser zagovarja v dolgem govoru predlog Wurmbrandov, posebno mu ugaja podeželenje zavarovalnih naprav. Vender pa se mu vidi potrebno, da tudi dežele mej seboj sklenejo nekako ožjo zavarovalno zvezo.

Posl. Vašaty se istotako strinja s predloženim zakonskim načrtom. Govorniku se vidi primerno, da se izroči zavarovanje deželnim zastopom, radi česar ne bče glasovati za izročitev načrta odseku, ki bi se izvolil v presojo iz državnega zbora. Na Češkem so se že večkrat stavili jednaki nasveti, a plemstvo in veleposestniki se obveznemu zavarovanju vedno protivijo. Akcijske družbe so v Avstriji posebno podprte, ker imajo veliko moč in zaslonbo v listih. Vzrok, radi česar se vlada ne bče pečati z zavarovalnicami, so velike skrbi, ki jej preglavico delajo, mej njimi zloglasna sprava.

Posl. Rutowski meni, da predloženi načrt odgovarja potrebam vseh dežel. Gališka je prva poskusila uvesti prisilno zavarovanje, a načrt ni dobil najvišjega potrdila. Govornik priporoča, da so ivoli poseben odsek 24 članov v presojo zadeve, in se stvar ne izroči gospodarskemu odseku.

Posl. Podlaszecki izjavi, da bodo Malorusi glasovali za pridelenje načrta gospodarskemu odseku, a da se odločno protivijo monopolizovanju, ki ovira blagodejno konkurencijo.

Nato se zakonski načrt Wurmbrandov izroči posebnemu odseku.

Pred govorom Podlaszekega zahteva vitez Demel, da se obravnavanje prekine in nadaljuje razpravljanje o podporu Dunavskemu parobrodskemu društvu. Vsled odločnega ugovora posl. Luegerja, končno odstopi od svoje zahteve.

Posl. Fanderlik izjavi, da bode sedaj, ko je prevzel mesto Herbstu vodstvo zadev v odseku za preustroj volitev, takoj sklical sejo.

Posl. Pattai upraša načelnika narodnogospodarskega odseka, kaj se je doslej ukrenilo glede predloga o osnovi državne zadružne banke.

Posl. Lupul odgovarja, da se zadeva v kratkem predloži zbornici, ker bode poročevalec svoje raziskavanje skoro končal.

Posl. Adamek zahteva od načelnika proračunskega odseka, da poskrbi izvedenje v proračunski obravnavi stavljenih resolucij, ki se, kakor je videti, namenova nečejo izvesti.

Posl. Plener, kot načelnik istega odseka, se skuša izgovoriti, kar se mu pa ne posreči.

Ko dojde načelnik pristojbinskega odseka, Jaksch, in prevzame poročevalstvo o borznem davku, se ta tretjič prečita in brez ugovora vsprejme.

V odsek 24 mož o predlogu nujnosti poslanca Luegerja in tovarišev voljen je iz skupine slovenskih poslancev dr. Gregorčič.

Obravnava se nato prekine in seja zatvori ob 4. uri popoldne.

Interpelacija

poslancev Spinčič, dr. Laginja in tovarišev do Njega ekscelence gosp. pravosodnega ministra.

Slovanski, zlasti hrvatski narod ima, kakor znano, tisočletno, po običaju in nekaterih papeževih

sebe, ako bi si moral reči, da gleda po soprogi svojega dobrotnika.

Irena je dobro poznala to dušno stanje. Vedela je, da je lepa, da jo Giovanni občuduje; pa znala je predobro, da mora poprej omajati njegove nazore, streti v prah njegove ideale — potem bo Giovanni njen. To spoznanje dalo ji je moč zakrivati vsaj deloma svoja čustva in delovati v dosego svojega namena. Posrečilo se ji je: zmedla je Giovanniju glavo, vlila mu v dušo dvom, strla mu ideale. Danes podreti je mislila zadnji steber.

Nastal je mrak. Služkinja prinese svetilko. „Zakaj molčite,“ prekine Irena molčanje, ko je služkinja odšla. „Ali sem žalila Vaša čustva?“

Kakor nehoté položila je svojo roko na njegovo ramo. Skoro da ni omahnil; duhovi, klicani po Ireni, bili so na straži, njihovo moč čutil je Giovanni. Gledal je okoli, kakor bi iskal pomoči proti skrivni preteči nevarnosti. Obrnil se je proti Ireni, gledal ji v oči. — Sklonila se je k njemu, ovila roko okoli vratu, strastno ga pritiskala k sebi; — po sobi doneli so umirajoči glasovi: „Après nous le deluge.“ (Konec prih.)

bulah sankcionovano pravico, posluževati se lastnega svojega jezika tudi v rimsko-katoliški cerkvi. Narod izvrševal je to svojo pravico sosebno v vseh dijocezah dalmatinskih, v dijocezi Senjaki, v vseh dijocezah Istre, v Trstu in Kopru, Poreču in Pulju in v dijocezi krški — kakor svedočijo nebrojni glagolaki napisi, razne glagolske listine in v cerkvah najdene, z glagolakiimi slóvi in v novejši dóbi z latinakimi pismenkami pisani misali in rituali; narod izvršuje deloma še dan danes to sveto svojo pravico in se jej ni nikdar odpovedal.

Že od nekdanj skušali so posamniki in korporacije ugovarjati tej pravici in ovirati nje izvršitev. Nikdar pa ni bil boj proti tej pravici tako silen, kakor zadnji čas v naši monarhiji, kar potrjuje razni dogodki na Reki, v Dalmaciji, v Istri in v dijocezi Poreč-Pulj.

V svrhu, da se zaoži ali uniči ta pravica, razpošiljale so se okrožnice po celih provincijah in po posamnih dijocezah in prepovedovala se je vršitev te pravice splošno ali specijelno od posamnih oblastev, ne da bi bil v to dovolil sv. oče.

Toda niti to ni zadoščalo. Hrvatje, katerim hočejo na ta način ukrotiti tako važno pravico, ne smejo niti tožiti in ne smejo izreči svojega mnenja o teh njih pravice kršečih ukazih.

Časopisi, kakor: „Il Diritto Croato“, „Naša Sloga“ in „Slovanski Svet“, se konfiskujejo, ker zagovarjajo ohranitev slovanskega jezika v cerkvi ondu, kjer je še v veljavi, ali za ponovitev ondu, kjer so ga zadnja stoletja izpodrinili svojevoljno, in zato, ker dotične nezakonite odredbe objavljajo ali kritikujejo, dočim je italijanskim listom dovoljeno, da piše proti častiti tej starini kar koli hočejo.

Uvažujé, da imajo Slovani, sosebno Hrvatje, pravico, sankcionovano po tisočletnem običaju in po nekaterih papeževih bulah, posluževati se lastnega svojega jezika v rimsko-katoliški cerkvi, uvažujé dalje, da je — po sodbi najboljših poznavateljev razmer — ohranitev narodnega jezika v rimsko-katoliški cerkvi največ pripomogla, da so ostali Hrvatje v tej cerkvi in ohranili svojo narodnost;

uvažujé dalje, da je ta pravica nedotakljiva in da jo je prištevati po členu 19. drž. osnov. zak. z dne 21. decembra 1867, drž. zak. št. 142, zajamčenim pravicam vseh narodov, ohraniti in negovati svojo narodnost in svoj jezik, ter uvažuje, da se je s konfiskovanjem člankov in razprav o tej zadevi razpravljajočih javnih listov, zlasti pa prej imenovanih listov, kršila jasna določba člena 13. istega drž. osnov. zakona, usojajo se podpisanci uprašati gospoda pravosodnega ministra:

1. So-li Njega ekscelenci znane te neopravičljive konfiskacije?
2. Kako misli Njega ekscelencia spraviti v soglasje takšne neopravičene konfiskacije časopisov, kateri na postavni način zagovarjajo po drž. osnov. zak. zajamčeno pravico Hrvatov — rabiti svoj jezik tudi v rimsko-katoliški cerkvi — z jasnimi določbami čl. 13. in 19. drž. osnov. zak.?
3. Hoče li Njega ekscelencia skrbeti, da se v bodoče take drž. osnov. zakone kršeče konfiskacije ne bodo več vršile?

Na Dunaji, dne 6. februvarja 1892.
Spinčič, dr. Dvořák, dr. Laginja, Perić, dr. Kaizl, Tilšer, dr. Grégr, Purghart, dr. Blažek, Teklý, Doležal, Sokol, dr. Kramář, Špindler, Formanek, Čestmír, Lang, Mixa, Krumbholz, Seichert, Hájek, Adámek, Eim.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani, 11. februvarja.

Državni zbor.

Predloga zaradi subvencije Dunavski parobrodni družbi je predmet obširnim razpravam v poslanski zbornici, katere razprave so izvršten dokaz, da namerava vlada z ogromno svoto, vzeto iz državne blagajnice, podpirati na pol bankrotovano družbo. — Doslej še ni gotovo, da se bode državni zbor razšel dne 20. februvarja, kakor je bilo že večkrat napovedano. Te dni sklicala bode vlada konferenco klubovih načelnikov, da se končno ukrene, bode-li vladne predloge o Dunajskih prometnih zgradbah rešiti še tekom te seje ali pa še-le na jesen. Vlada bi rada ustregla Nemcem in dognala to zadevo še v tej sesiji, vsled česar bi moral državni zbor zborovati kakih 14 dni dalje nego je bilo iz začetka nameravano.

Staročehi in sprava.

Glasilo staročeske stranke „Politika“ piše jako rezko o neznosnih pretenzijah Nemcev ter pravi:

Pri punktacijah pokazale so se nemške pretenzije na način, ki je za narod češki jako žaljiv, in zato uprašamo odgovorne faktorje: Je li češko-nemška sprava res državna potreba? Jeli mogoče misliti, da bode sprava kaj koristila, ko je vender očitno, da postavlja v prvo vrsto pretenzije jednega pogodbenikov. Ves narodnostni prepir na Češkem se da izrasiti z uprašanjem: jeli zahteva državni interes, da kapitulira narod češki pred stranko, ki si je baš sedaj dala testimonium poupertatis? — „Narodni Listy“ zahtevajo znova energično, naj Staročehi in veleposestniki: ali definitivno zavržejo punktacije ali pa odlože mandate.

Kanoniki in kongrua.

Iz Tarnowske dijoceze prišla je na Dunaj in se predstavila naučnemu ministru baronu Gauču posebna deputacija. Razložila je ministru žalostno materijelno stanje tistih kapitulacij, ki nimajo drugih dohodkov kakor to, kar dobivajo iz verskega zaklada. Nekateri kanoniki dobivajo samo po 500 gld. na leto. Ker je zakon o kongruiz iz l. 1885. namenjen samo nižjim duhovnikom, prosila je deputacija, naj vlada uredi in zboljša dohodke tistih kanonikov, ki dobivajo plačo iz verskega zaklada. Minister je obljubil urediti to zadevo čim prej mogoče.

Vnanje države.

Pruska rahločutnost.

Nekaj časa je že tega, kar je priobčil grof Limburg-Stirum v nekem Berolinskem listu članek o sedanjih nemški politiki. Ta članek pisan je bil v Bismarckovem zmislu in to ni bilo več gospodom, ki so na krmilu. Začela se je disciplinarna preiskava proti grofu Limburgu, katere izid je ta, da ga je vlada odstavila, mu vzela naslov poslanika in pravico do pokojnine. Ta razsodba naredila je na Nemškem jako slab utis. Splošno se sodi, da ni bil sicer grof Limburg bolje storil, da je svojega članka jedro povedal v državnem zboru. Ker je pa že krenil na drugi pot in priobčil svoje pomisleke v novinah, to ni uzrok odstaviti ga, kajti odslej imel bode Bismark jako odličnega sobojevnika.

Preteči nemtri na Španjskem.

Na Španjskem so vladni krogi že nekaj časa sem v velikem strahu, ker je nezadovoljnost mej prebivalstvom tako velika, beda pa ta tako splošna, da se je bati resnih nemirov. Vlada izdala je strog ukaz, da je z vsemi sredstvi zabraniti kakeršno si bode zborovanje zlasti v glavnih in obrtnih mestih baskijskih provincij (Galiciji, Navari, Aragoniji in Kataloniji.) Pomnožila je tudi posadke v Kadiksu, Kartageni, Valladolidu, Saragossi, Barceloni, Santanderu in San Sebastianu in ti vojaki so neprestano pripravljeni za boj. Republikanska agitacija postaja vedno nevarnejša, zlasti ker bodo strajkovali na dan obglavljenja Xereških ustašev vsi delavci in priredili veliko manifestacijo. V Xeresu zapri bodo tisti dan mešanje vse prodajalnice in hiše. Bojazen je vseobča.

Angleški prestolni govor.

Prestolni govor, s katerim je kraljica pozdravila narodne poslance, je letos krajši kakor navadno. Kraljica se je najprej zahvalila za mnoge izraze sočutja o smrti vojvode Clarencea in omenila smrt Khediva egiptskega, potem pa izjavila, da so razmere mej Anglijo in drugimi državami povsem ugodne in da napreduje anglija v vsakem oziru. Sansibarska luka proglasila se je vsled angleškega upliva za prosto lukso, kar bode trgovini in obrtnosti angleški v veliko korist. Nove vladne predloge bodo velike važnosti in velike koristi, zakaj osnovala se bode za Irako posebna lokalna vlada in določilo, kako urediti javno šolstvo na Irskem; največjo pozornost pa bode obrnila vlada na načrt, kako podpirati angleške delavce, da si morejo nakupiti kaj sveta in kako jih je zavarovati, da na starost ne bodo trpeli pomanjkanja.

Dopisi.

Iz Kranja 10. februvarja. [Izv. dop.] K mnogoterim nadlogam in neprilicnostim, ki tarejo selske učitelje, pridružila se je zadnji čas še jedna. Tatje so začeli iskati po šolah posvetnega blaga. Tako so ulomili v noči od 5. na 6. februvarja neznan lopov v ljudsko šolo v Voklu pri Kranji. Prerezali in utrli so jedno šipo, odprli okno in prišli v šolsko sobo. Tu so s silo odprli omaro ter pobrali več ducatov svinčnikov, pisal, držal, nekoliko škatlic peres in bombaža za nogovice. Dnuarja, ki ga je bilo nekaj v omari, niso dobili. V razsvetljavo so rabili uradne spise in Eichlerjeve risarske predloge. Iz šolske sobe se podado v jedilnico in tu pobero vse, kar je bilo pripravljenega za mesec februvar, iz kuhinje pa tisto kuhinjsko pripravo, ki se lažje odnese. Celo šteti za sušenje črevljev niso prizanesli.

Lehko si mislimo, koliko strahu je užila gospa učiteljica Ernestina Oman-Ihan, ki biva sama v vsem šolskem poslopji, kajti čula je po noči neko hojo in šepetanje, a ni imela poguma — radi verjememo — da bi bila šla gledat ali iskat pomoči. Res, hudi časi!

Is Trebnjega 9. februarja. [Izv. dop.]
Že dlje časa razsaja v našem okraju hudo hripa, spojena s pljučnico. Zdravnika pa nimamo. V daljnem št. Vidu ter v Novem mestu so zdravniki, ali vsi ti imajo v svojih okrajih na vse kriplje opraviti.

To je hudo. — Dolenjska nema dosti zdravnikov. V Ljubljano vse gre, kar je domačinov; — tam jih je vse preveč. In vendar bi zdravniki na Dolenjskem prav dobro izhajali. Naši ljudje argumentirajo: toliko davka je plačevati in tako malo stori država, dežela za to naše Dolenjsko ozemlje! — Pa imajo prav. Nič se ne zgodi iz lastne inicijative, zmirom le moramo dregati in dregati. Res bi bil čas, da se tudi Dolenjska toliko v ozir jemlje, ko Notranjska, ali Gorenjska, ali Ljubljana. Le to gorovje Gorenjsko in pa to „belo“ Ljubljano vse gleda in vsako kurje očesce se tam že vidi; — Dolenjska — „tam so berači!“

No, pa nismo tako ubogi, — davkov plačuje Dolenjska primeroma veliko. A treba je malo oči odpreti in pogledati proti Dolenjski dalje, ko do Laverce. Kar mora biti, kar imajo vse druge dežele, za kar državno zastopstvo, deželni odbor drugod skrbi, bi se tudi na Kranjskem glede Dolenjske lahko zgodilo. Tam na slov. Štajerskem ima vsak mali tržišč svojega zdravnika, na Dolenjskem velika Bela Kranja komaj tri — okraji Žužemperk, Trebnje, Zatičina, Mokronog komaj jednega, ali dva, ki sta še zdravih nog. — Sicer je res, da se tudi s pomočjo zdravnika umrje, pa včasih in večkrat je ta mož kaj dobro došel prijatelj. Pravijo, da je človeško zdravje lep kapital.

Domače stvari.

— (Osobne vesti.) Sodni pristav v Idriji, g. I. Cizej, postavljen je namesto umrlega dra. Grossa voditeljem okr. sodišču v Idriji, kateremu je kot pomočnik dodeljen avskultant g. I. Pogačnik iz Ljubljane.

— (Slovensko gledališče.) V nedeljo dne 14. t. m. bode se predstavljal igrokaz s petjem in godbo: „Materin blagoslov“ ali „Nova Chonchon“. Igrokaz je spisal francoski pisatelj G. Lemoine, preložil pa ga je Jos. Cimperman. Kakor znano, nastopijo predstavljalci v lepih kostumih.

— (Veselica slovenskega biciklistkega kluba) obeta biti, sodeč po vsestranskih pripravih, zelo zanimiva in zabavna. Program je raznovrsten in jako dobro sestavljen, pri vsem tem pa ne predolg, kar bode gotovo povšeči dražestnim in ljubkim plesalkam. Le-ta večer bode vreden naslednik prejšnjih jednacij zabavnih večerov, zato so nam porok vrli naši kolesarji, ki so že tolikrat pokazali, da niso samo na kolesu urni in gibčni, temveč tudi srečni v prirejanju društvenih zabav, pred vsem pa pridni čestilci brzonožne Terpsihore. Slavno občinstvo opozarjamo še enkrat na našo včerajšnjo notico, da v dvorani ne bode gostilne ter da je ustopenina za osobo 1 gld., za družino treh oseb pa 2 gld. Na svidenje torej v soboto zvečer v čitalnici!

— (Čitalnica Ljubljanska) priredi tretjo predpustno veselico, to je zabavni večer s plesom, v soboto dne 27. februarja, ne pa 20., kakor je bilo prvotno določeno. Natančneje o svojem času v vabilih, ki se pošljejo društvenikom.

Odbor.

— (Počitnice na mestnih ljudskih šolah Ljubljanskih.) Deželni šolski svet je po predlogu mestnega šolskega sveta odpravil na tukajšnjih ljudskih šolah dozdanje pustne počitnice (pustni ponedeljek in torek) in ukazal, da bodita mestu njih, kakor na srednjih šolah, prosta dva šolska dneva konci prvega šolskega polulečja. Vsled te premembe dobodo letos mestnih ljudskih šol učenci in učenke šolsko oznanilo v soboto 13. dan februarja dopoldne. V soboto popoldne bode prosto in redni šolski pouk se zopet prične v sredo 17. dan februarja.

— (Občni zbor) društva „Prvo slovensko pevsko društvo „Ljubljana“ bode v nedeljo dne 14. t. m. zjutraj ob 1/11. uri v prostorih čitalnične restavracije z nastopnim dnevnim redom: 1. Pozdrav predsednika. 2. Upisovanje novih udov. 3. Volitev odbora. 4. Razni nasveti. Vsi g. pevci kakor tudi prijatelji petja se uljudno vabijo na mnogobrojno udeležitev tega zbora. V nedeljo dne 21. t. m. pa priredi društvo plesni venček v steklenem salonu čitalnične restavracije. Vabila razpošiljala se bodo še ta teden.

— (Občni zbor kranjskega vojaškega veteranskega kora) bode 28. t. m. dopoldne v magistratni dvorani. Na dnevnem redu je poleg poročila o blagajničnem poslovanju tudi preuredba pravil in volitev novega odbora.

— (Občni zbor Marijine bratovščine) bode v nedeljo 21. februarja dopoldne v magistratni dvorani. Na dnevnem redu je poročilo o društvenem premoženju in volitev treh novih članov v odbor.

— (Hripa) se v Ljubljani vedno bolj in bolj razširja. Od dne 27. decembra do dne 1. t. m. naznanjenih je bilo 157 bolnikov, umrlo pa je 7 oseb. Intenziteta kakor ekstenzitetata je skoro ista kakor 1889. leta, kar je tem verjetnejše, ker zdravniki lečijo samo težke slučaje; mnoštvo obolelih je brez zdravniške pomoči, taki slučaji se tudi oblastnji ne naznanijo. Ne glede na precejšnjo razširjenost te nadležne bolezni je pa šolski obisk vendar-le povsem dovoljen, valed česar se domneva, da hripa mladini kolikor toliko prizanaša.

— (Krojaško-obrtno učilišče) premesti gosp. M. Kunc ta mesec v svojo lastno hišo, Gospodske ulice št. 7. Vsled tega se prične prihodnji tečaj za moške krojače izjemoma dne 1. marca. Za nadalje pa ostanejo v veljavi vsa prejšnja določila tega zavoda.

— (Dober tek) imela je dne 9. t. m. neka lahkoživka imenom Ana K. . . . v krčmi Antonije Koutni, v Hilšerjevih ulicah. Jedil in pijače požila je samo za 3 gld. 24 kr., ker pa ni imela s čim poravnati dotičnega računa, odvedli so jo v križanke, kjer ji bode vse to prebaviti.

— (Tatvina.) V sv. Florijana cerkvi ukadel je neznan tat nabiralne pušice. Dobil je le malo krajcarjev, ker so se pred kratkim izpraznile.

— (Tedenski izkaz o zdravstvenem stanju mestne občine Ljubljanske) od 31. januarja do 6. februarja 1892 kaže, da je bilo 31 novorojencev (= 52.1 ‰), umrlih 31 oseb (= 52.1 ‰), mej njimi 1 za škrlatnico, 9 za jetiko, 3 za hripo, 18 za različnimi boleznimi. Mej umrli je bilo 6 tujcev (= 19.3 ‰), iz zavodov 8 (= 25.8 ‰). Za infekcijskimi boleznimi so oboleli za ošpicami 2, za tifuzom 1, za hripo 29.

— (Viško-Glinška čitalnica) je priredila dne 8. t. m. veselico s plesom in petjem, koja se je jako prijetno vršila v zadovoljnost obilo zbranega občinstva. Pri tej priliki se je zopet zelo odlikovalo z izbornim petjem pevsko društvo „Slavec“, kojemu izreka odbor presrečno zahvalo.

— (Pogreb dra. Grossa) včeraj v Idriji bil je, kakor se nam na kratko poroča, jako lep. Pravniški kolegi pokojnikov, vodstvo rudnika in meščani Idrijski storili so vse, da se je pogrebni spreved vršil veličastno in v vsakem pogledu vredno izvenrednega moža, kakeršen je bil dr. Gross.

— (Prepovedana gledališka igra.) Bralno društvo v Rušah pri Mariboru hotelo je igrati igro „Nemški ne znajo“ in jo je, kakor se to zahteva, predložilo pristojnemu oblastvu v odobrenje. Toda, kaj se je zgodilo? Oblastvo je s kratka igro — prepovedalo. Jednako usodo imajo tudi druge igre ob periferiji slovenskega ozemlja in mi to le omenjamo v dokaz, s koliko nervoznostjo se prepovedujejo slovenske igre, ki so sploh nedolžne, in zategadelj bi pač smeli pričakovati več tolerancije in to že radi tega, ker ni nobenega dejanjskega povoda k prepovedim slovenskih gledaliških iger, ki se smejo igrati povsod, samo v mariborski okolici ne.

— (Imenovanja.) Okrajnim glavarjem v Voloski pri Opatiji imenovan je namestniški tajnik v Trstu gosp. Alojzij Fabiani, doma iz Kobdila. Konstatovati nam je, da je novi okrajni glavar zmožen slovenskega jezika v govoru in pismu; sicer ga pa bomo sodili — po njega delih! — Višjega carinskega urada kontrolor gospod Eduard Kern imenovan je vodje namestnikom pri c. kr. glavnem carinskem uradu v Trstu, finančne prokurature pristav g. dr. Herman Mayr tajnikom pri finančni prokuraturi v Celovci — Učitelj na mestni ljudski šoli v Trstu g. Ivan Leban imenovan je začasnim glavnim učiteljem na pripravnici za učiteljice v Tridentu.

— („Bratovščina sv. Cirila in Metoda“) pri sv. Jakobu v Trstu bode imela prihodnjo nedeljo, dne 14. februarja ob 6. uri zvečer svoj letni občni zbor v prostorih „Delavskega podpornega društva v Trstu.“

— („Tržaška posojilnica in hranilnica“) povišala je vsled mnogih prošelj za posojila obresti od hranilnih ulog na 4 od sto. S tem je dana občinstvu priložnost, svoj denar naložiti varno in ugodnejše, nego pri drugih zavodih. Pričakuje se, da se bode občinstvo v obilni meri posluževalo te ugodne prilike.

— (Bleiweisova slavnost akad. društva „Slovenija“ na Dunaji) se je izborno obnesla v vsakem oziru. Vspored izvršil se je kar najčastnejše, koncert bil je sijajen in ples toli živahen, kakor še nikdar. Občinstva, mej njim iz najboljših krogov, bilo je nad 400 oseb, tako da so bili prostori skoro pretesni. Uspeh v moralicnem kakor tudi v denarnem oziru bil je tolik, da bode odslej „Slovenija“ mogla prirejati sijajnejše zabave, nego jih je kedaj priredila. Obširnejše poročilo v kratkem.

— (Naše-to prvo izloženije) je naslov listu, ki izhaja vsak teden v Plovdivu in donša vesti o bodoči bolgarski razstavi. V jedni številki minulega meseca ponatiskan je naš dopis, katerega smo ob svojem času priobčili o bodoči prvi razstavi v Bolgariji. Zadnja številka prinaša nekoliko ilustracij pavilona „za gori i ribolovstvo.“

— (100.000 goldinarjev) je glavni dobitnik velike Praške razstavne loterije. Dovoljujemo si cenjene čitatelje našega lista opozoriti, da bode žrebanje že jutri.

Danes „Jour-fixe“.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Dunaj 10. februarja. V proslavo 82. rojstvenega dne Smolke bode 16. t. m. parlamentarični diner, katerega se bodo udeležili tudi ministri.

Belgrad 10. februarja. Po precej viharini debati vsprejel se je s 70 proti 21 glasom nastopni dnevni red: Skupščina zadovoljna z odgovorom ministerskega predsednika izrekla svojo zadovoljnost, da je vlada izvedla sklep skupščine glede kraljevskih roditeljev in prestopi preko interpelacije Avakumoviča in drugov na dnevni red. Ministri niso glasovali.

Peterburg 10. februarja. Carjev sin, veliki knez Jurij Aleksandrovič, pojde v Pariz, da se posvetuje s tamošnjimi zdravniki.

Madrid 10. februarja. V Xeresu bili so danes zjutraj na javnem trgu usmrteni štirje obsojeni anarhisti. Vse prodajalnice bile zaprte. Povsod se nabira za rodbine usmrtenih. Vojaske patrolje hodijo po ulicah.

Dunaj 11. februarja. Ministerski predsednik Szapary bil zjutraj vsprejet pri cesarji, potem imel konferenco s Kalnokyjem in Szögyönyjem.

Budimpešta 11. februarja. Parlamentoma na Dunaji in v Budimpešti predložila se bodeta načrta zakona glede podaljšanja trgovinske zveze s Srbijo, katera poteče 1. septembra, ker se navzlic oboestranski pripravnosti morda ne bode dala doseči ugodna pravočasno rešitev glede nove trgovinske pogodbe in to zaradi mnogih drugih del v parlamentih.

Razne vesti.

* (Veliko poneverjenje) zasledili so pri štajerski eskomptni banki v Gradci. Neki uradnik Bannert poneveril je vsoto 136.000 gld Bannert imel je letne plače 2000 gld. a živel je s svojo rodbino jako razkošno. Sodil se, da je porabil 12.000 gld. na leto. Njegovim prednikom zdelo se je to pač čudno, a sklicaval se je na zemljiško kreditno banko na Dunaji, da se je mislilo, da ima tam kako zalogo.

* (Pomankanje vojaških novincev.) V departementu Seine-Inferieure na Francoskem poslalo je pri letošnjem nabiranju vojaških novincev 11 občin samo po jednega novince, 11 drugih pa sploh ni poslalo nobenega. Uzrok je ta, da se v dotičnih občinah v vojnih letih velike francosko-nemške vojne prel 21 leti ni rodilo mnogo otrok.

* (Velika nesreča na železnici) pripetila se je zadnje dni preteklega meseca blizu Batuma na Ruskem. Vlak, ki je vozil kakih 30 vagonov petrolja, skočil je s tira, razdrobljeni vagoni so se vneli in nastal je grozen požar. Šest železniških sprevodnikov je zgorelo, mnogo družih pa je hudo opečenih.

* (Snežni plaz) poškodoval je železnico mej Obertraunom in Ausseom tako, da bode treba več tednov predno se bode popravila škoda.

Radinska slatina

(7) se priporoča proti (24)
hripi.

Prirodna Studenčna sol iz Marijanskih kopeli

(v praških in kristalizovani), analizovana po profesorju dr. Ernestu Ludwigu. Uporabljajo jo uspešno kliniki in zdravniki pri boleznih želodca, črevesja in jeter, proti zaprtju, slati žili, toščobi, zamašenju notranjih organov in tega neugodnih posledic. — Samo pristno v steklenicah ali škatlicah s pristiskano varnostno znamko. (73-8)

Pastile iz Marijanskih kopeli

lahko raztvorjajoče, kislino uničujoče in na prebavne organe uspešno uplivaajoče zdravilo. — V originalnih škatlicah. — V vseh trgovinah z mineralno vodo, specerijskim blagom in v vseh lekarnah.

Salz-Süd-Werk Marienbad (Böhmen).

„LJUBLJANSKI ZVON“

stoji
za vse leto 4 gld. 60 kr.; za pol leta 2 gld. 30 kr.; za četrt leta 1 gld. 15 kr.

Tujci:

10. februarja.

Pri **Maličih**: Pohlidal, Rottenberg, Hoffman, Rukel, Dworschak, Bettelheim, Goldberger, Durst z Dunaja. — Bučnik iz Kranja. — Homich iz Budimpešte.

Pri **Slonu**: Müller, Hartman, Keržič, Walland iz Grada. — Weiss, Neuman, Kröll, Engelberg z Dunaja. — Schiava z Raketa.

Pri **avstrijskem cesarju**: Fajdiga iz Kamnika. — Pri **bavarskem dvoru**: Cvek iz Kamnika. — Tauscher iz Domžal.

Pri **Virantu**: Saloker iz Rudolfovega.

Umrli so v Ljubljani:

10. februarja: Peter Badnar, poštni oficijal, 46 let, sv. Petra cesta št. 32, pljučnica.

V deželni bolnici:

8. februarja: Helena Ahčin, delavka, 65 let, pljučnica.

Tržne cene v Ljubljani

dne 10. februarja t. l.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, hktl.	8 75	Špeh povenjen, kgr.	62
Rež,	6 80	Surovo maslo,	70
Ječmen,	4 39	Jajce, jedno,	24
Oves,	3	Mleko, liter	8
Ajda,	6 46	Goveje meso, kgr.	62
Proso,	5 15	Telečje	58
Koruza,	5 10	Svinjsko	48
Krompir,	2 50	Koštrunovo	42
Leča,	12	Pišaneč	60
Grah,	11	Golob	22
Pižol,	9	Seno, 100 kilo	1 87
Maslo, kgr.	84	Slama,	2 14
Mast,	84	Drva trda, 4 metr.	7
Špeh frišen	50	„ mehka, 4	5

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Močina v mm.
10. febr.	7. zjutraj	740.0 mm.	-3.6° C	m. vzh.	jasno	
	2. popol.	741.2 mm.	0.0° C	m. vzh.	jasno	0.00 mm.
	9. zvečer	744.2 mm.	-5.8° C	sl. vzh.	jasno	

Srednja temperatura -3.1°, za 2-7° pod normalom.

Dunajska borza

dne 11. februarja t. l.

	včeraj	danes
Papirna renta	94.80	94.56
Srebrna renta	94.30	94.03
Zlata renta	111.65	111.60
5% maced. renta	102.65	102.90
Akcije narodne banke	1042—	1043—
Kreditne akcije	307.25	305.50
London	118.20	118.35
Srebro	—	—
Napol.	9.39 1/2	9.40
C. kr. cekini	5.59	5.59 1/2
Nemške marke	57.90	57.95
4% državne srečke iz l. 1854	250 gld.	138 gld. — kr.
Državne srečke iz l. 1864	100	182
Ogerska zlata renta 4%	108	105
Ogerska papirna renta 5%	102	55
Dunavska reg. srečka 5%	100 gld.	122
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	115	50
Kreditne srečke	100 gld.	185
Rudolfove srečke	10	20
Akcije anglo-avstr. banke	120	159
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v.	287	50

Dobre službe dobé takoj:

nekateré boljše in priproste kuharice, 5 do 9 gld.; dekle za vsako delo, 5 gld.; pestunje, natakarice, razprodajalke i. t. d. Dva hlapca za opravljanje krav z letno plačo 100 gld. in vrtnar za Štajersko. — Več je izvedeti v pisarnici Flux, na Bregu št. 6. (148)

Dva trgovska učenca

iz dobre hiše, slovenskega in nemškega jezika zmožna ter z dobrimi spričevali, vsprejme takoj

Mat. Majcen,

(149-1)

trgovina mešanega blaga v Laškem (Markt Tüffer).

VABILO

prvo plesno veselico

katero priredi

knjigoveško pomočniško osebje

v Ljubljani

v soboto dne 13. februarja 1892

v prostorih Koslerjeve pivarne

s sodelovanjem

domače godbe pod vodstvom g. K. Bitsch-a.

Začetek ob 8. uri zvečer. Ustopnina 40 kr.

K mnogobrojni udeležbi uljudno vabi

(139-2)

ODBOR.

4000.

Času primerna povest iz prihodnjih dob.
Po vzorih dr. Niemaha
napisal
dr. Nevešekdo.

Cena 50 kr., po pošti 55 kr.
Dobiva se v „Narodni Tiskarni“.

„Pavliha“ ilustr. humoristični list

(jediní slovenski šaljivo-zabavni list)

izhaja 15. in 30. dan vsakega meseca

ter velja 1 gld. za četrt leta.

Uredništvo in upravnistvo v Ljubljani, Krakovski nasip št. 18, I. nadstropje. (115-7)

A. KALIŠ

pisarnica za posredovanje zasebnih opravil
v Ljubljani, Prešernov trg št. 3.

Na prodaj sta 2 hiši v mestu, 1 hiša s krčmo, hišna oprava, zrcala, glasovir.

V najem odda se velik vrt.

Kupi se mala hiša v mestu.

Stanovanja se zvedo.

I. (127-2)

V gostilnici „PRI RAKU“

(Krakovski nasip)

bode

v nedeljo dne 14. t. m.

maskovan

krokarski plesni venček

na katerega so vabljeni vsi prijatelji in znanci. (150)

Janez Jax, Ljubljana.

Tovarniška zaloga (997-5)

šivalnih strojev.

Ceniki, kdor jih želi, pošiljajo so frankovano in brezplačno.

JANEZ OGRIS

puškar

v Borovljah (Ferlach) na Koroškem

Izdeluje in prodaja vsakovrstne nove puške in revolverje ter vse lovske priprave, patrone ter druge streljivo po najnižjih cenah. — Puške so vse preiskušene na ces. kr. izkuševališči ter zaznamovane z znamko tega zavoda. (175-96)

Za izbornost blaga jamči izdelovatelj. Stare puške popravljajo se ceno. Ceniki pošiljajo se brezplačno.

Najboljše sredstvo

Prebavno vino

(Vinum digestivum Breymesser)

iz knezoškofjske dvorne lekarne v Briksenu

Mr. F. C. Breymesserja

je najboljše in najsigurnejše sredstvo, da se hitro lečijo vsakovrstne motitve prebavljanja ali zapeka.

Cena velike steklenice z navodilom za porabo 1 gld.

Steklenica za poskušnjo stane 30 kr.

Dobiva se v lekarni gosp. J. Svobode v Ljubljani. (595-16)

za bolni želodec!

Velika Praška razstavna loterija.

(35-15)

Glavni dobitnik

goldinarjev **100.000** goldinarjev

Srečke po 1 gld. prodaja **J. C. MAYER.**